

בתי המשפט

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו		בשא 022526/06	
בפני:		בתיק עיקרי: ה פ 001386/05	
		תאריך:	20/12/2006

בעניין: לשכת עורכי הדין בישראל

המבקשת

נ ג ד

1. איילון חברה לביטוח בע"מ

2. יו"ר מחוז ועד מחוז ת"א והמרכז של לשכת

עורכי הדין, עו"ד אילן בומבך

המשיבים

3. מגדל חברה לביטוח בע"מ

משיבה פורמלית**החלטה**

בפני בקשה לסעד זמני, לפיה ינתן צו האוסר על המשיבה 1 להשתמש במאגר המידע הרשום של המבקשת, לשלוח לציבור עורכי הדין הצעות להתקשרות בחוזה ביטוח אחריות מקצועית לשנת 2007, וכן צו האוסר על המשיב 2 או מי מטעמו לתת חסות או להמליץ לציבור עורכי הדין להתקשר עם המשיבה 1 בחוזה ביטוח אחריות מקצועית לשנת 2007.

העובדות

עניינה של התובענה בבקשה שהגישה המבקשת לאסור על המשיבה 1 (להלן: "איילון") להתקשר עם עורכי דין בפוליסות ביטוח אחריות מקצועית (להלן: "הפוליסות") בחסות המבקשת, שכן איילון הפסידה במכרז שקיימה המבקשת בעניין זה בין חברות הביטוח (להלן: "המכרז"). לפי תנאי המכרז, חברת הביטוח בעלת הצעת הפוליסה הטובה ביותר, תזכה לחסותה והמלצתה של המבקשת בקרב חברה.

לשיטת המבקשת, המשיבה הפורמלית (להלן: "מגדל") היא הזוכה במכרז, ומשכך איילון, שהיתה חברת הביטוח המומלצת על ידי המבקשת עד לזכייתה של מגדל, אינה רשאית להמשיך ולהציג עצמה כמי שפועלת בחסות המבקשת, הן על מנת שלא להטעות את ציבור עורכי הדין, והן על מנת שלא להביא את המבקשת למצב שבו היא תחשב למפירת הסכם מול מגדל, לה הובטחה חסות המבקשת.

ביום 16.07.06, קיבל בית המשפט את בקשות המבקשת לתיקון ולפיצול סעדים, והוחלט כי התיקון יעשה כך שכל טענות המבקשת לגבי העבר תוגשנה בתובענה כספית, ואילו טענותיה לגבי העתיד תוגשנה בהמרצת פתיחה מתוקנת.

המרצת פתיחה מתוקנת הוגשה על ידי המבקשת, וזו נשלחה לתגובת המשיבים.

איילון, בתגובתה, ביקשה למחוק חלקים מהמרצת הפתיחה המתוקנת או להוציאה מן התיק, בטענה כי אינה עומדת בהחלטת בית המשפט מיום 16.07.06, ובית המשפט קבע כי יתעלם מן החלקים שאינם רלוונטים בהמרצת הפתיחה המתוקנת, וכי על המשיבים להגיש תגובתם עד ליום 29.11.06.

לפיכך, ביום 31.10.06, הגישה המבקשת בקשה במעמד צד אחד, וביום 01.11.06 ניתנה החלטת סגן הנשיא כב' השופט זפט, לפיה אין מקום להיעתר לבקשה במעמד צד אחד, והצדדים הונחו להשלים טיעוניהם לצורך מתן החלטה במעמד שני הצדדים.

טענות המבקשת

המבקשת טוענת כי היא עומדת בתנאי תקנה 362 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: **"התקנות"**). לשיטת המבקשת, יש לה עילה טובה לבקשת צו האוסר על איילון להשתמש במאגר המידע של המבקשת (להלן: **"המאגר"**), שכן האחרונה קיבלה את פרטי המאגר אך ורק מתוקף היותה בעבר המבטחת הנבחרת מטעם המבקשת, והוחזק על ידה בנאמנות בתקופה שתפקדה ככזו. עם תום תקופת ההתקשרות בין איילון למבקשת, היה על איילון להחזיר המאגר למבקשת, אולם היא ממשיכה להחזיק בו כשנתיים לאחר תום ההתקשרות ואף לעשות בו שימוש, וזאת בניגוד להוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: **"חוק הגנת הפרטיות"**), עד כדי שפועלה של איילון עולה לכדי פגיעה בפרטיות.

כמו כן, המבקשת טוענת כי איילון מפירה את הסכם הסודיות עליו חתמה עת התקשרה עם המבקשת, וכי בהטעיה שביצעה איילון הפרה האחרונה את קניינה הרוחני של המבקשת, כגון שימוש בסמלה המסחרי הרשום.

לעניין העילה לבקשת צו האוסר על איילון לשלוח בדיוור ישיר לציבור עורכי הדין הצעות התקשרות בפוליסות לשנת 2007, לשיטת המבקשת, הרי שפעולה זו של איילון עולה לכדי הפרת חובה חקוקה, שכן איילון הפרה לכאורה שתי הוראות מחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **"חוק העונשין"**): הוראת סעיף 418 לחוק העונשין שעניינה זיוף, והוראת סעיף 415 לחוק העונשין שעניינה קבלת דבר במרמה. כמו כן, טוענת המבקשת כי איילון הפרה את המכרז שכן היתה אחת המשתתפות בו על אף שלא זכתה בו, ותנאיו חלים גם עליה. כמו כן פעולותיה עולות לכדי גרם הפרת חוזה בהתקשרות שבין מגדל למבקשת.

לעניין מאזן הנוחות, טוענת המבקשת כי אם לא ינתן הצו המבוקש, ימשיכו המשיבים להפיץ את הצעות הפוליסה המטעות באופן לא חוקי, ובכך יגרם נזק למבקשת שכן מבטחים לא ירצו להשתתף במכרזיה אם בכל מקרה אין כל נפקות לזכייה, מה גם שכתוצאה מכך תיפגע בטווח הארוך התחרות בשוק הביטוח המקצועי של עורכי הדין ומדובר בנוקים בלתי הפיכים אשר אינם ניתנים לפיצוי כספי. זאת, בעוד שאם ינתן הצו המבוקש, ממילא לא יגרם להם כל נזק, שכן אין הצו מונע מאיילון לשווק את פוליסות הביטוח שלא באמצעות דיוור ישיר וחסות שאינה אמיתית. לעניין המשיב 2, אין לו כל אינטרס שראוי להגנה במקרה זה, וברור כי בקבלת הצו לא יגרם לו אישית כל נזק, ואף לא לוועד המחוזי.

1 טענות המשיבה

איילון מבקשת להבהיר שהפוליסות אותן תציע ומציעה לעורכי דין לקראת שנת 2007 לא יהיו בחסות של מי מגורמי המבקשת, לרבות ועד מחוז כלשהו או של המשיב 2 באופן אישי, וטוענת כי כך גם נמסר למבקשת. כמו כן, מבקשת איילון להבהיר כי לא עשתה שימוש במאגר הרשום של המבקשת. עם זאת, עומדת איילון על זכותה לפנות באופן ישיר לכל עורכי הדין בישראל ולהציע להן פוליסות ביטוח לקראת שנת 2007, בכפוף לאמור לעיל.

מאחר ולשיטת איילון, הבהרות אלו היו ידועות למבקשת עת הגישה את בקשתה במעמד צד אחד, הרי שלא היתה כל סיבה לגיטימית להגשתה.

איילון מפרטת כי לקראת שנת 2007, פנתה היא לכל עורכי הדין, בין אם למבוטחיה ובין אם לאו, בפניה אשר אינה מציגה את הצעת הביטוח שלה כהצעה המלווה בחסות או המלצה של מי מגורמי או מוסדות המבקשת, ואשר אין בה את סמל המבקשת. עותקי הפניות צורפו לתגובתה.

לשיטת איילון, מאגר הנתונים בו השתמשה לצורך משלוח הפניות לעורכי דין שהינם מבוטחיה, הינו מאגר המידע של איילון עצמה, הוא מאגר בו פרטי מבוטחיה בעבר ובהווה. מדובר במאגר רשום שאיילון היא בעליה, ושדיוור ישיר הינו אחת ממטרותיו.

לעניין עורכי הדין שאינם מבין מבוטחיה, כתובתיהם אותרו על פי הפרסומים באתר האינטרנט של המבקשת, המהווה מידע פומבי הניתן לשימוש על ידי כל אדם, ומכל מקום לא נעשה שימוש על ידי איילון במאגר המידע הרשום של המבקשת.

לאור כל אלו, טוענת איילון כי אין כל טעם בסעדים המבוקשים על ידי המבקשת, ואין לאסור עליה באופן גורף לשלוח לעורכי דין בדיוור ישיר הצעות התקשרות בפוליסות לשנת 2007, מקום בו אין הדיוור הנ"ל נעשה באמצעות מאגר המבקשת, או בצירוף חסותה והמלצתה של זו.

איילון מוסיפה ומסבירה כי מאז שנתקבלה החלטת הוועד המרכזי של המבקשת, ביום 16.05.06, האוסרת על ועדי המחוזות מלהעניק חסות להצעת ביטוח שאינה של מגדל (להלן: "החלטת הוועד המרכזי"), לא עושה עוד איילון שימוש בחסותו של ועד מחוז תל-אביב בפוליסות מטעמה, ולטענתה אף הציעה למבקשת כי עקב שינוי נסיבות זה, תימחק המרצת הפתיחה שבנדון, בהסכמה, שכן הפכה להליך עקר.

טענות המשיב 2

המשיב 2 מתייחס אף הוא להחלטת הוועד המרכזי ולשינוי הנסיבות שהביאה, ומאשר כי יפעל בהתאם להחלטה זו, כך שאיננו מתכוון לתת חסותו או המלצתו לביטוח מקצועי כלשהו. לפיכך, טוען המשיב 2 אף הוא כי בקשת המבקשת איננה רלוונטית עוד, וכי יש לדחותה.

תגובת המבקשת

המבקשת טוענת כי לאור הבהרות המשיבים והצהרותיהם, יש ליתן צו מוסכם האוסר על איילון לשלוח הודעות פוליסה בחסותה של המבקשת או של מי מטעמה, לרבות חסותו של המשיב 2. לעניין בקשתה לצו האוסר על איילון את השימוש במאגר המידע שלה, טוענת המבקשת כי עצם השימוש בפרטי עורכי הדין המופיעים באתר האינטרנט שלה מהווים הפרה על החוק, שכן לשיטתה, הנתונים באתר עולים אף הם לכדי "מאגר מידע" לפי חוק הגנת הפרטיות.

דיון

מטיעוני הצדדים עולה כי אין חולק לעניין האיסור על איילון להשתמש בחסותה של המבקשת או מי מטעמה, לרבות המשיב 2, בפוליסות הביטוח שעתידות להישלח לקראת שנת 2007, ומשכך מתייטר הצורך לדון בסוגיה זו.

עם זאת, הצדדים עדיין חלוקים לעניין שאר הסעדים שבבקשה.

כנגד טענת המבקשת לעניין השימוש האסור של איילון במאגר המידע שלה, טוענת איילון כי אין היא עושה עוד שימוש במאגר, כי אם במקורות מידע אחרים, כגון מאגר מבוטחים – לעניין עורכי דין שהיו מבוטחים באמצעותה, ולעניין עורכי דין שלא היו מבוטחים באמצעותה – עשתה היא שימוש ברשימת עורכי הדין המופיעה באתר האינטרנט של המבקשת, הפתוח לכלל הציבור.

אין ספק כי אין כל דופי בשימוש שעושה איילון במאגר המידע של מבוטחיה, וברי כי אין לה כל צורך במידע על מבוטחיה מתוך מאגר המבקשת.

משכך, הרי שגדר המחלוקת מצטמצם לעניין השימוש שעושה איילון במידע המפורסם באתר האינטרנט של המבקשת, לצורך פניה לאותם עורכי דין שאינם מבין מבוטחיה. לשיטת המבקשת, גם פעולה זו הינה בלתי חוקית ואין לאפשרה.

המסגרת הנורמטיבית קבועה בפרק ב' לחוק הגנת הפרטיות, העוסק בהגנה על הפרטיות במאגרי מידע.

סעיף 7 לחוק זה קובע את הגדרתו של "מאגר מידע":

"אוסף נתוני מידע, המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד ממוחשב, למעט -

(1) אוסף לשימוש אישי שאינו למטרות עסק; או

(2) אוסף הכולל רק שם, מען ודרכי התקשורת, שכשלעצמו אינו יוצר איפיון שיש בו פגיעה

בפרטיות לגבי בני האדם ששמותיהם כלולים בו, ובלבד שלבעל האוסף או לתאגיד

בשליטתו אין אוסף נוסף;"

עוד מגדיר סעיף 7 מהו "מידע":

"נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי,

הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונתו;"

סעיף 8 לחוק קובע את התנאים לשימוש במאגר מידע:

"(א) לא ינהל אדם ולא יחזיק מאגר מידע החייב ברישום לפי סעיף זה, אלא אם כן התקיים

אחד מאלה:

- (1) המאגר נרשם בפנקס ;
- (2) הוגשה בקשה לרישום המאגר והתקיימו הוראות סעיף 10(ב1);
- (3) המאגר חייב ברישום לפי סעיף קטן (ה) והוראת הרשם כללה הרשאה לניהול והחזקה של המאגר עד רישומו.
- (ב) לא ישתמש אדם במידע שבמאגר מידע החייב ברישום לפי סעיף זה, אלא למטרה שלשמה הוקם המאגר.
- (ג) בעל מאגר מידע חייב ברישום בפנקס ועל בעל המאגר לרשמו אם נתקיים בו אחד מאלה:
- (1) מספר האנשים שמידע עליהם נמצא במאגר עולה על 10,000;
- (2) יש במאגר מידע רגיש;
- (3) המאגר כולל מידע על אנשים והמידע לא נמסר על ידיהם, מטעמים או בהסכמתם למאגר זה;
- (4) המאגר הוא של גוף ציבורי כהגדרתו בסעיף 23;
- (5) המאגר משמש לשירותי דיוור ישיר כאמור בסעיף 17ג.
- (ד) הוראת סעיף קטן (ג) לא תחול על מאגר שאין בו אלא מידע שפורסם לרבים על פי סמכות כדין או שהועמד לעיון הרבים על-פי סמכות כדין;
- (ה) הרשם רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להורות על קיום חובת רישום לגבי מאגר הפטור מחובת רישום לפי סעיפים קטנים (ג) ו-(ד); הוראה כאמור תומצא לבעל המאגר ובה יפרט הרשם הוראות לענין ניהול ואחזקת המאגר עד לרישומו.

אם כן, השאלה היא האם המידע המפורסם באתר האינטרנט של המבקשת עולה לכדי "מאגר מידע" כהגדרתו לעיל? ואם כן, האם השימוש שעושה איילון במידע זה הינו שימוש אסור או מותר, כהגדרתם כאמור לעיל?

סעיף קטן (2) להגדרת "מאגר מידע" מסייג את ההגדרה, וקובע כי אוסף הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, כשלעצמו אין בו פגיעה בפרטיות של אלו הכלולים בו. לכאורה, רשימת עורכי הדין כפי שמצויה באתר האינטרנט של המבקשת, עולה לכדי ההגדרה המסייגת של "מאגר מידע", כך שאין בה כשלעצמה פגיעה בפרטיות. אולם, הסעיף ממשיך וקובע חריג לסייג האמור, לפיו אותו סייג יהיה נכון כל עוד אין לבעל האוסף או לתאגיד שבשליטתו אוסף נוסף. דהיינו, מקום בו בעל האוסף או התאגיד שבשליטתו מחזיק אוסף נוסף, הסייג הקובע כי באוסף הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, אין פגיעה בפרטיות – לא חל, משמע שאוסף כאמור, במקביל לקיומו של אוסף נוסף, מהווים פגיעה בפרטיות.

מעיון בדברי ההסבר המופיעים בתיקון מספר 2 לחוק הגנת הפרטיות (הצ"ח 2234, כ"ז בטבת התשנ"ד, 10.01.1994) (להלן: "דברי ההסבר"), עולה כי:

"סעיף 7 לחוק העיקרי מגדיר 'מאגר מידע' כ'מרכז להחסנת מידע באמצעות מערכת עיבוד נתונים אוטומטית'. לפי הגדרה זו כל אדם המחזיק ברשותו מחשב אישי, שבו מוחזק מידע, חייב להירשם אצל רשם מאגרי מידע כבעל מאגר מידע, שאם לא כן הוא עובר עבירה, אפילו אם ההחזקה הינה לשימוש ביתי או משפחתי בלבד. מטרתה העיקרית של ההגדרה המוצעת היא להוציא את המחשבים האישיים מכלל החובות שמטיל החוק, שכן זוהי גזירה שהציבור אינו יכול לעמוד בה.

כן מוצע להוציא מן ההגדרה מאגר הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, על מנת שמאגר מידע לשימוש עסקי, כשכל יעודו לשמור על קשר עם לקוחות, לא יהיה חייב ברישום. לא כן הדבר אם הקובץ כשלעצמו יוצר איפיון של הכלולים בו, אשר יש בו משום פגיעה בפרטיות."

נראה כי המחוקק עשה מאמץ להתאים את החקיקה לקידמה ולטכנולוגיה המתפתחת. כך, בימים בהם כל בית מחזיק מחשב אישי לשימוש פרטי, ומידע זורם דרכו באמצעות האינטרנט ובכלל, הרי שאין מקום למנוע זאת ולהפוך את כל משתמשי המחשב לעבריינים.

לפיכך, מצא המחוקק לנכון לסייג את הצורך ברישום מאגרי מידע, כך ששימוש בהם שנשאר ברמה הפרטית אינו מצריך כל רישום והוא מותר.

כמו כן, מקל המחוקק עם מאגרים לשימוש עסקי שייעודם הינו שמירת קשר עם לקוחות, כנראה מן הטעם שכיום המדיה הממוחשבת הינה המדיה הנוחה והיעילה ביותר לניהול רשימות מן הסוג הזה.

עם זאת, מדברי ההסבר עולה כי החריג היחיד בגינו יפסל מאגר כאמור ויחשב לפוגע בפרטיות, גם אם הוא למטרות עסקיות של שמירה על קשרי לקוחות, הינו מקום בו מדובר בקובץ שבעצם היותו יוצר איפיון של הכלולים בו, ובכך רואה המחוקק פגיעה בפרטיות.

מן הכלל אל הפרט

המאגר שבידי איילון עולה לכדי מאגר לשימוש עסקי שיעודו שמירה על קשרי לקוחות ומשכך לכאורה נכנס לגדר הסייג של סעיף קטן (2) להגדרת "מאגר מידע". אלא שמאחר ומדובר ברשימה יחודית שמאפיינת את הכלולים בה לפי מקצועם, שכן אין המדובר ברשימה רנדומלית של פרטים וכל הכלולים בה הינם עורכי דין המאופיינים במקצועם, הרי שלפי החריג האמור בסעיף קטן (2) יש באיפיון זה כדי לפגוע בפרטיות אלו הכלולים ברשימה, ובכך בעצם מוחרג הסייג, והתוצאה היא שהמאגר שמקורו באתר האינטרנט של המבקשת עולה לכדי הגדרת "מאגר מידע", ומשכך חלים עליו המגבלות והכללים המצויינים בחוק הגנת הפרטיות לגבי מאגר מידע, בין השאר המגבלה הקבועה בסעיף 8(ג)(5), לפיה בעל מאגר מידע חייב ברישום בפנקס בתנאים מסויימים, ביניהם מקום בו המאגר משמש לשירותי דיוור ישיר כאמור בסעיף 17ג לחוק הגנת הפרטיות, שזהו לשונו:

"בסימן זה -

"דיוור ישיר" - פניה אישית לאדם, בהתבסס על השתייכותו לקבוצת אוכלוסין, שנקבעה על

פי איפיון אחד או יותר של בני אדם ששמותיהם כלולים במאגר מידע;

"פניה" - לרבות בכתב, בדפוס, בטלפון, בפקסימליה, בדרך ממוחשבת או באמצעי אחר;

"שירותי דיוור ישיר" - מתן שירותי דיוור ישיר לאחרים בדרך של העברת רשימות, מדבקות

או נתונים בכל אמצעי שהוא".

סעיף 17ד' לחוק הגנת הפרטיות מתייחס אף הוא לחובת רישום מאגר המשמש לצרכי דיוור ישיר, ורישום מטרותיו:

"לא ינהל אדם ולא יחזיק מאגר מידע המשמש לשירותי דיוור ישיר, אלא אם כן הוא רשום

בפנקס ואחת ממטרותיו הרשומות היא שירותי דיוור".

מאחר ואיילון עשתה שימוש, בצורה של דיוור ישיר, ברשימת עורכי הדין מתוך אתר האינטרנט של המבקשת, העולה לכדי "מאגר מידע" כהגדרתו בחוק הגנת הפרטיות, ומאחר ואיילון לא עמדה במגבלות החוק לפיהן בין השאר היה עליה לרשום את המאגר ואת מטרת שימושו לצרכי דיוור ישיר, הרי שאין היא יכולה להמשיך ולעשות שימוש במאגר זה, על אף פומביותו.

יצוין כי מאזן הנוחות נוטה אף הוא לכיוון תוצאה זו, שכן במתן צו כנגד איילון, הפגיעה באיילון מצטמצמת לכדי אי היכולת לפנות לאוכלוסיה ספציפית, דהיינו עורכי הדין שאינם מבין מבוטחיה, בעוד שאי מתן הצו עלול לגרום פגיעה בפרטיותם של כל ציבור עורכי הדין הכלולים באוכלוסיה זו.

סוף דבר

אין מקום ליתן צו, גם לא בהסכמה, האוסר על המשיבים או מי מטעמם לעשות שימוש בחסותה של המבקשת או מי מטעמה בפוליסות הביטוח לשנת 2007, וזאת לאור הצהרות המשיבים בדבר נכונותם לכפוף עצמם להחלטת הועד המרכזי של המבקשת מיום 16.05.06, האוסרת על ועדי המחוזות מלהעניק חסות להצעת ביטוח שאינה של מגדל, ומקום בו ידעה המבקשת על הצהרות המשיבים והתחייבויותיה שלא להפר אותם, ראוי היה כי לא היתה עומדת המבקשת על בקשתה זו.

לעניין שאר הסעדים, ומכל הנימוקים שפורטו לעיל, ניתן בזאת צו האוסר על איילון לעשות שימוש במאגר המידע המצוי באתר האינטרנט של המבקשת וכל מאגר מידע אחר של המבקשת, לעניין עורכי דין שאינם ממבוטחיה של איילון, לרבות לצרכי דיוור ישיר של הצעות התקשרות בחוזה ביטוח אחריות מקצועית.

עוד יצוין כי לעניין הצעות שנשלחו זה מכבר לעורכי דין שאינם ממבוטחי איילון, עובר למתן החלטה זו, תכלול אותן המבקשת בגדר תביעה כספית שתוגש מטעמה אם וכאשר יעלה הצורך לכך, שכן המדובר במעשה עשוי.

בהערת אגב, מוצא אני לנכון להפנות את תשומת ליבם של הצדדים לכך שיתכן והמרצת הפתיחה כולה מתייתרת,

בעיקר לאור התחייבות המשיבים שלא לפעול בניגוד להחלטת הועד המרכזי של המבקשת מיום 16.05.06, ונראה כי מדובר בעניינים שיכול ויפתרו במסגרת חיצונית להליך המשפטי, באם הצדדים יהיו נכונים לכך.

יודגש כי מאחר ומגדל עצמה לא העלתה כל טענה כנגד מי מהצדדים, לרבות המבקשת, אין מקום להמשיך ולנהל דיון תאורטי בשאלה שטרם עלתה, ומשכך ובנסיבות העניין אין צו להוצאות.

המזכירות תמציא עותק ההחלטה לבאי כח הצדדים.

ניתנה היום כ"ט בכסלו, תשס"ז (20 בדצמבר 2006) בהעדר הצדדים

ד. גלדשטין, שופט

רשם בית המשפט

המחוזי